

L'Antiquité

Fondation de Rome (- 753)

Début de l'âge de fer

Émergence de la démocratie
athénienne (- 700)

Instauration de la République
romaine (v^e et vi^e siècles av. J.-C.)

entrée de Rome en asie

Conquête de la Gaule
par Jules César
(- 58 à - 51)

Fondation
de l'Empire romain
(- 23)

-782 fondation Erebouni

Orontides

Artaxiade -63

PERIODE HELLÉNISTIQUE (- 350 à 200)

ART ROMAIN (- 500 à 350)

**-95 à -55 av JC
règne de Tigrane II le Grand**

**Royaume d'Ourartou
capitale Van**

The Kingdom of Urartu, 9th-6th Centuries B.C.

• Trésor de Vix
(- 510)

• Le Discobole
(- 450)

• La Victoire
de Samothrace
(- 190)

• La Vénus
de Milo
(- 100)

• Théâtre
d'Athènes
(- 500)

• Plaque de la frise
du Parthénon d'Athènes,
Acropole (- 440)

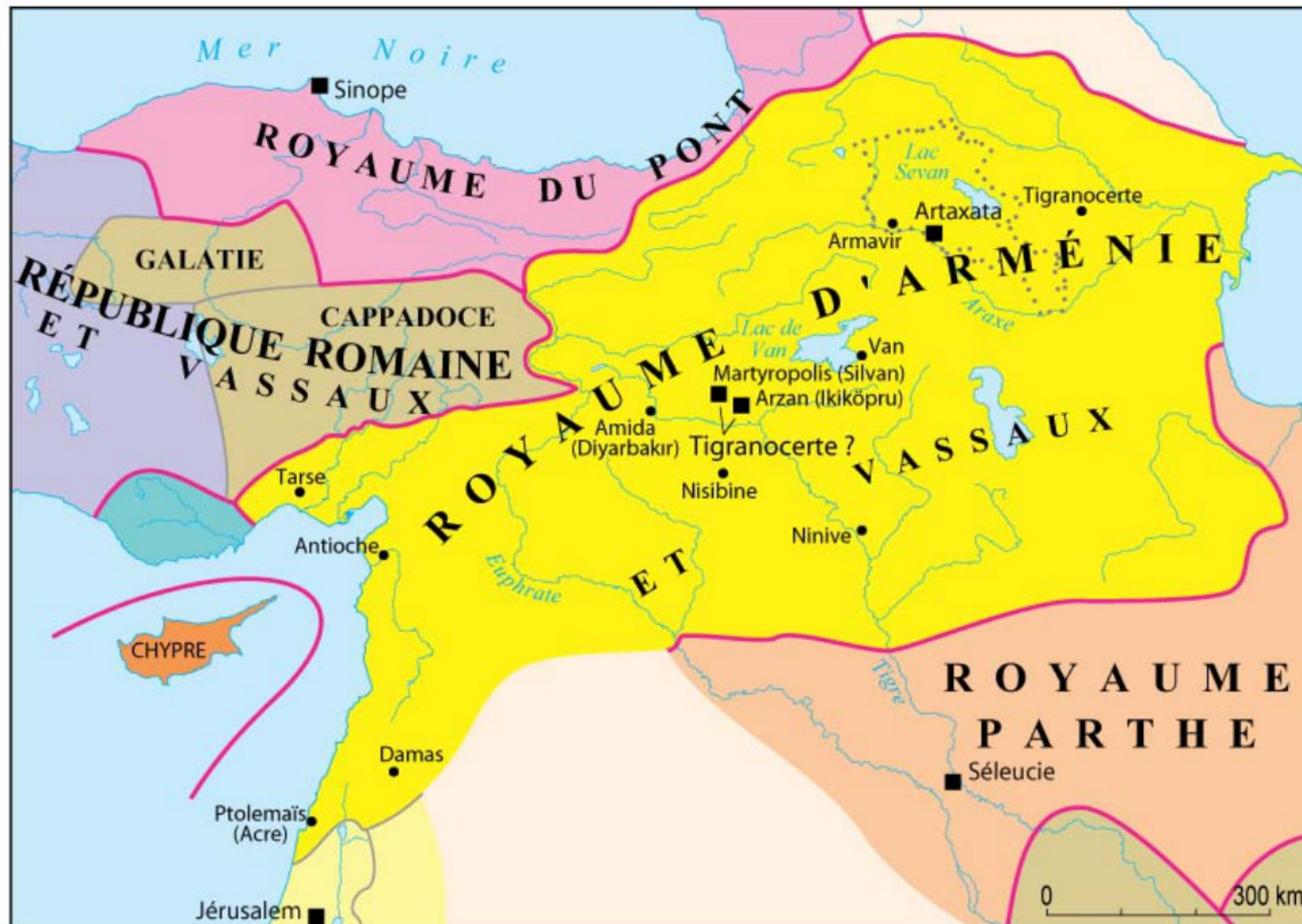
• Maison
carrée de
Nîmes (- 100)

• Construction du Parthénon
à Athènes (- 447 - 432)

• Statue du
gladiateur
Borghèse
(Ier s. av. J.-C.)

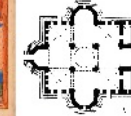
L'Antiquité

Défaite de Vercingétorix
à Alésia (- 52)

Irruption du Vésuve (79)

Conversion de l'Empire romain
au christianisme (312)

0

100

200

300

PÉRIODE HELLÉNISTIQUE (- 350 à 200)

Arsacides

ART ROMAIN (- 500 à 350)

ART DES PREMIERS CHRÉTIENS (200-400)

christianisme religion
officielle de l'Arménie

• Arènes
d'Arles (25)

• Pont du Gard (50)

• Arènes de Nîmes
(90 à 120)

• Mosaïque de Saint-Romain-en-Gal
(fin du IIe et début du IIIe siècles)

• Arc de Constantin (315)

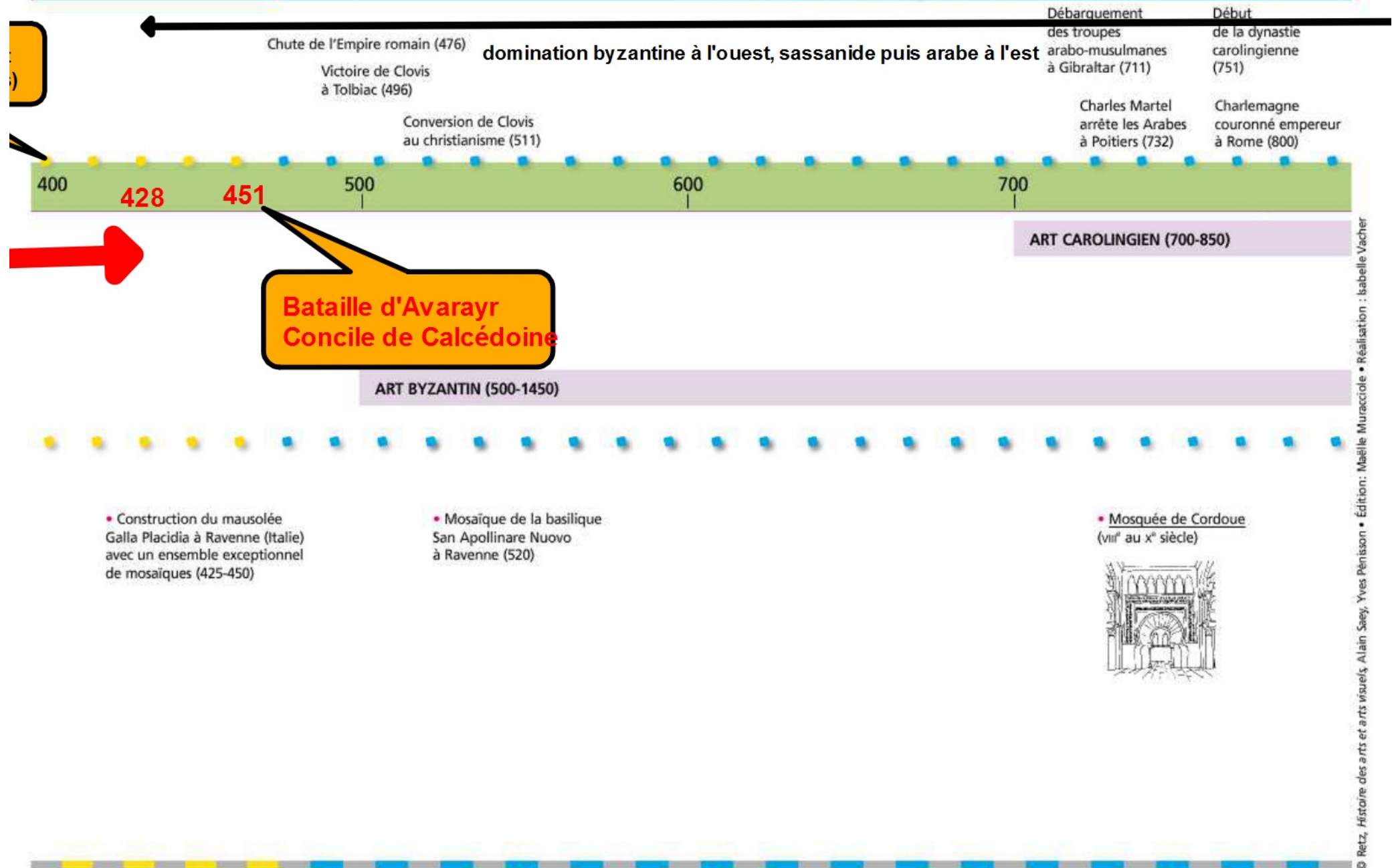
• Amphithéâtre
Flavien (Colisée)
à Rome (80)

• Fin de la construction
du Panthéon à Rome
(128)

• Premières
catacombes
chrétiennes
(fin du IIe siècle)

Le Moyen Âge

Երա հրաշքս արարիս և զարարց

Երա արարի և արարի և արարի

286

Objectifs :

Enluminures, Lettrines :

Savoir exprimer ce que l'on observe.

Savoir dégager les principales caractéristiques

Enluminer un proverbe arménien.

Evaluation diagnostique sur les enluminures ¶

et les lettrines... ¶

¶

As-tu déjà entendu parler d'enluminure ? A ton avis, que signifie le mot enluminure ? ¶

¶

→

¶

→

¶

→

¶

Où les trouves-tu ? ¶

¶

→

¶

Qui réalisait ces enluminures ? Avec quel matériel ? ¶

¶

→

¶

→

¶

A ton avis, pourquoi utilisait-on des enluminures ? ¶

¶

→

¶

→

¶

As-tu déjà entendu parler de lettrines ? A ton avis, que signifie le mot lettrine ? ¶

¶

→

¶

→

¶

→

¶

Où les trouves-tu ? ¶

¶

→

¶

A ton avis, pourquoi utilisait-on des lettrines ? ¶

¶

→

¶

→

Lettrines

Lettrines

artiste

Associer une couleur à son symbole :

1. le blanc a. pouvoir, feu, violence
- 2 le rouge pourpre b. divinité
- 3.le vert c.pureté
- 4.le roux d.printemps, renouveau, nature
- 5.le bleu c. cheveux de personnages négatifs de traitres

Découvrez 3 types de lettrine : relier un type à sa définition

1. La lettrine historiée a. représente des animaux ou des créatures fantastiques
2. La lettrine zoomorphique b.illustrée de motifs décoratifs
3. La lettrine ornée c.racontant une scène de l' histoire

musée arménien de france

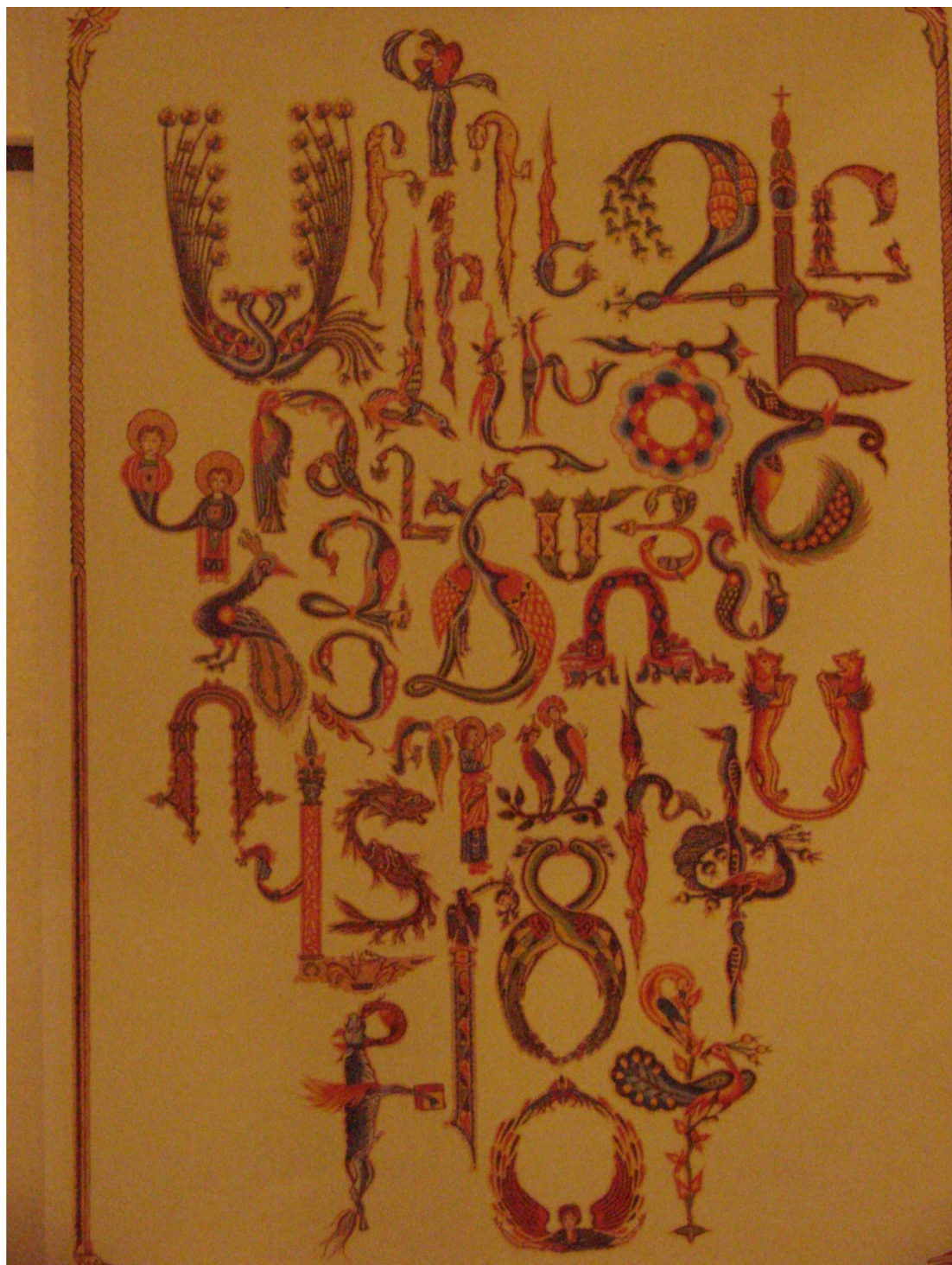
Matenadaran

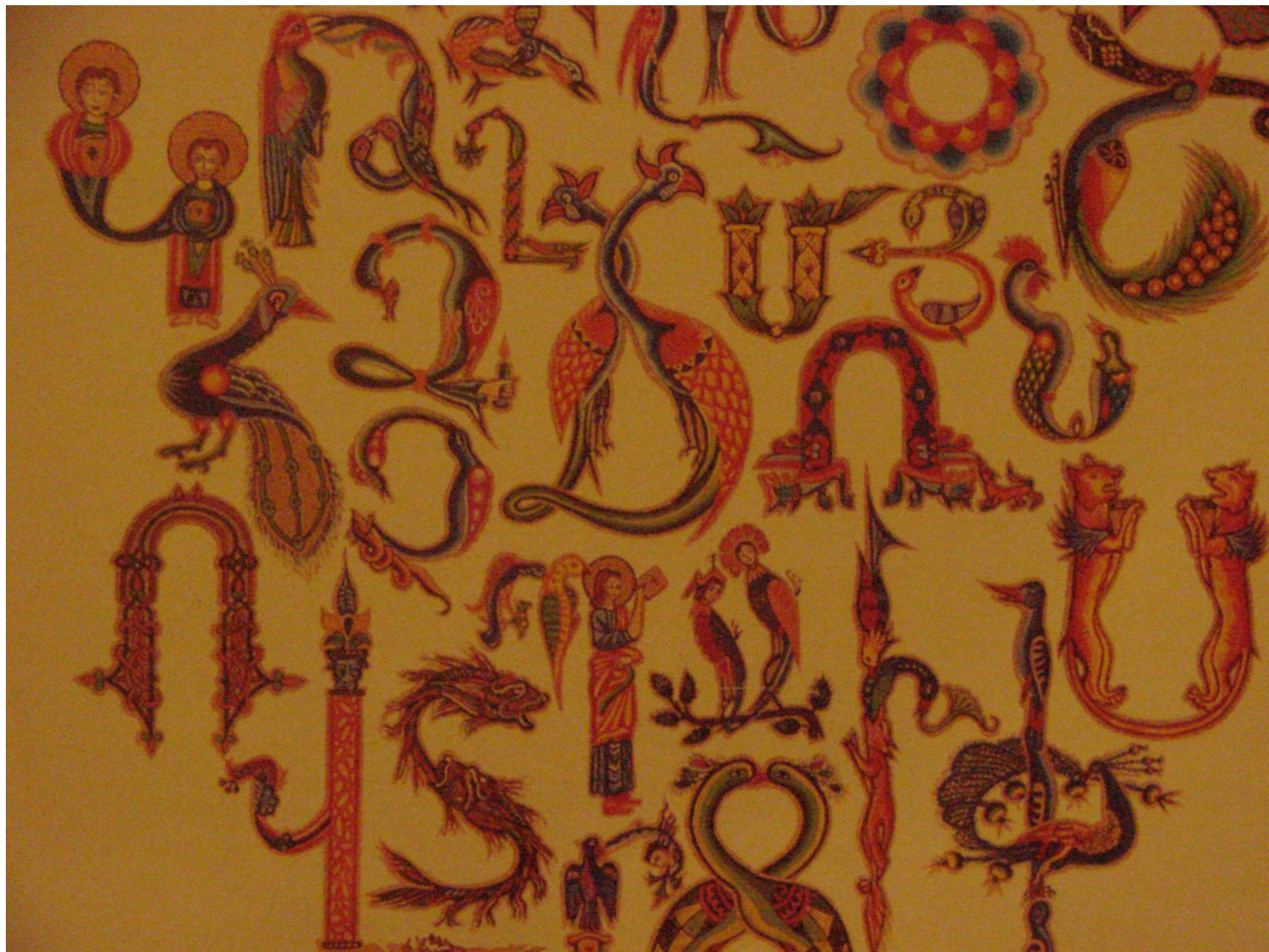

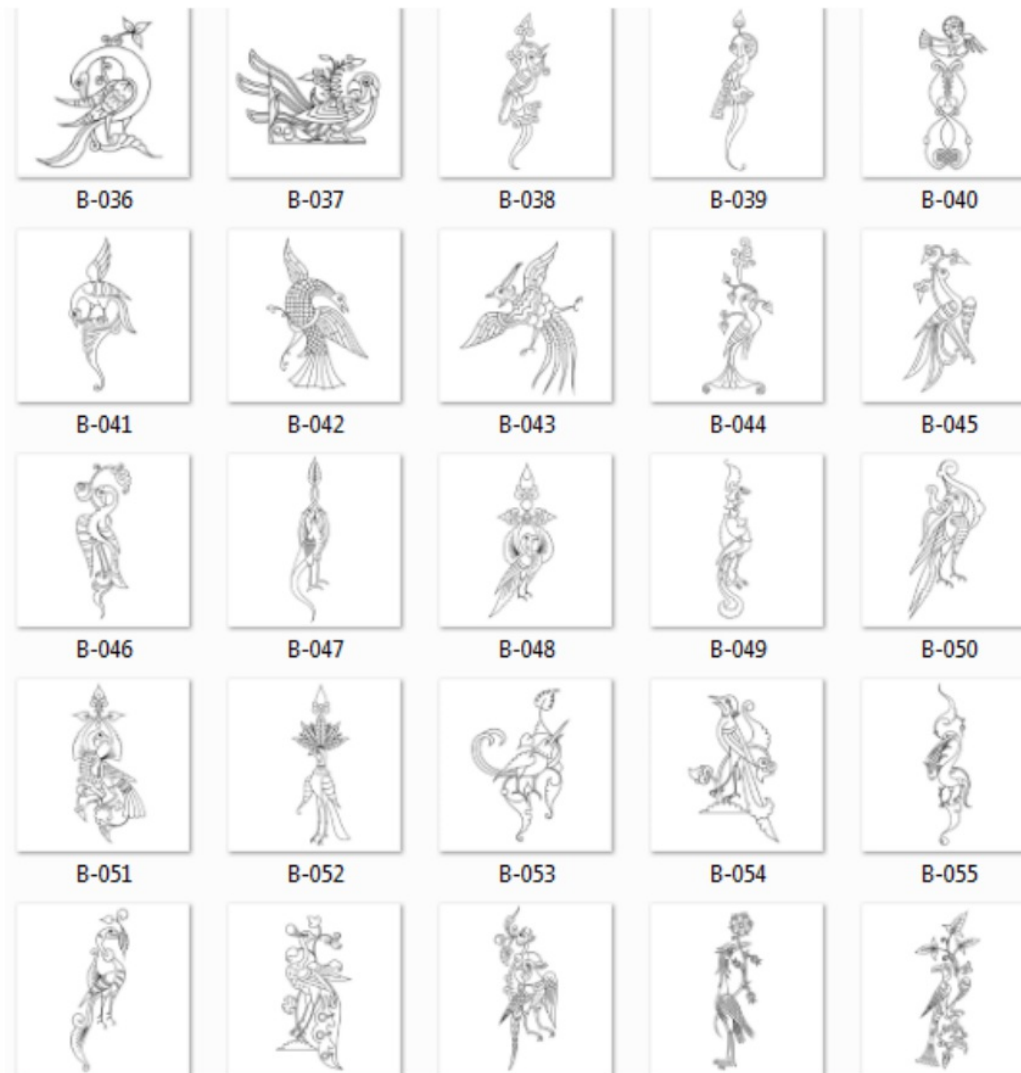

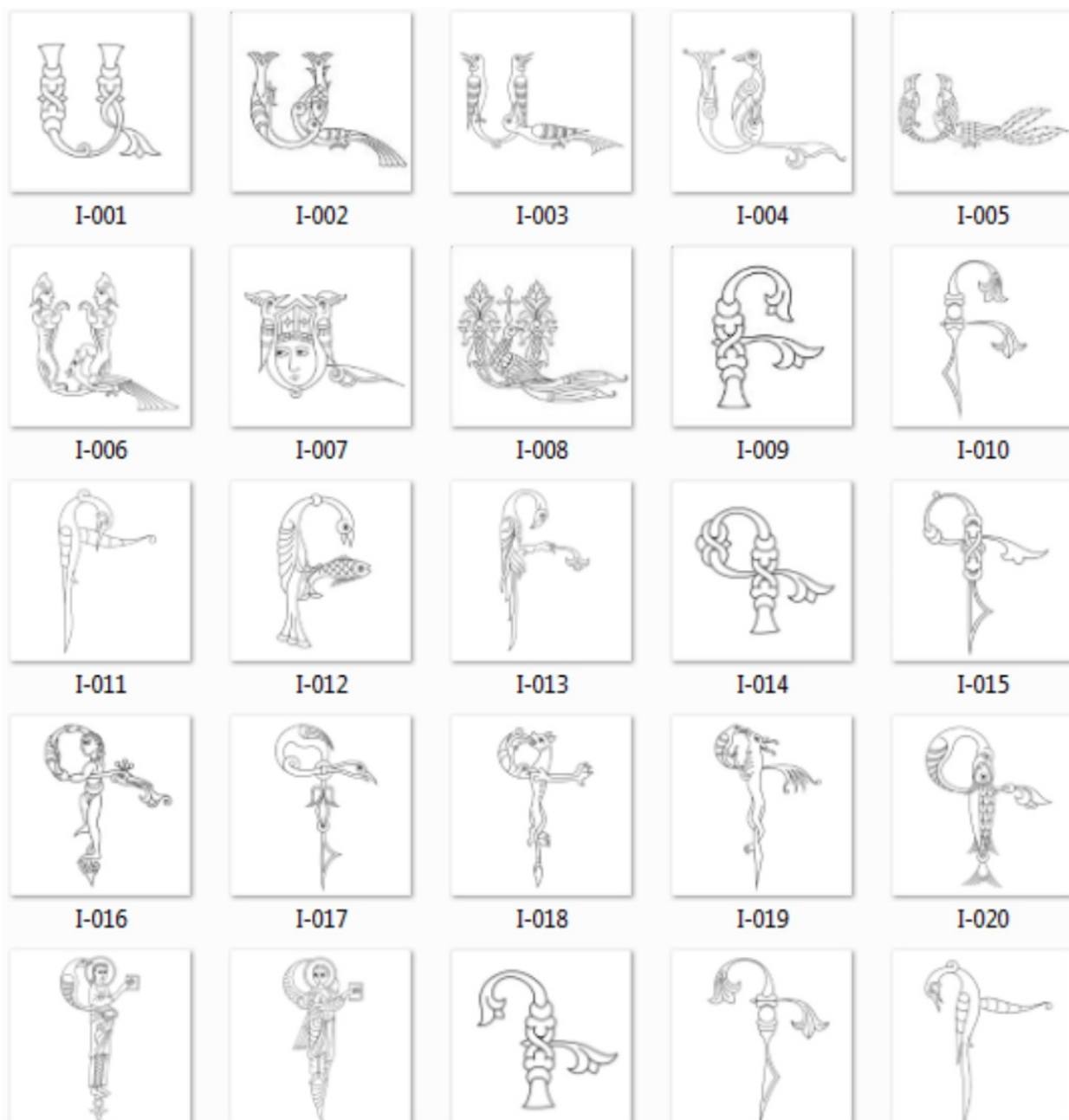

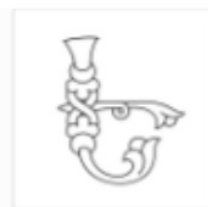

I-026

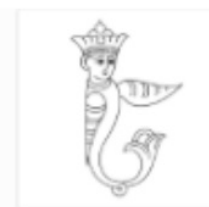
I-027

I-028

I-029

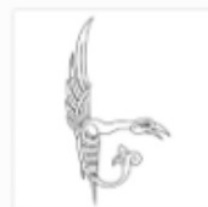
I-030

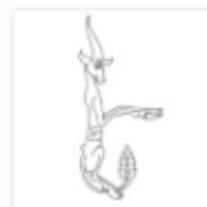
I-031

I-032

I-033

I-034

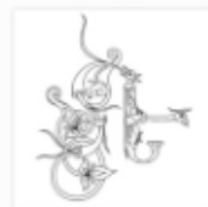
I-035

I-036

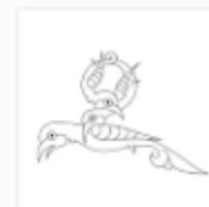
I-037

I-038

I-039

I-040

I-041

I-042

I-043

I-044

I-045

I-051

I-052

1-053

I-054

I-055

I-056

I-057

I-058

I-059

I-060

I-061

I-062

I-063

I-064

I-065

I-066

I-067

I-068

I-069

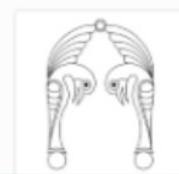
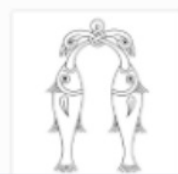
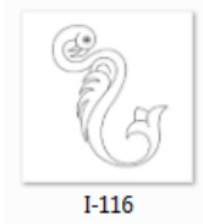
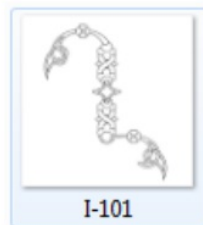

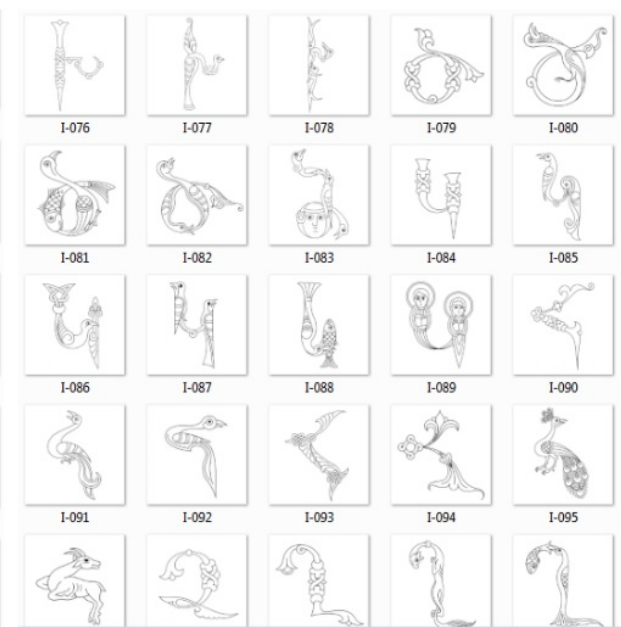
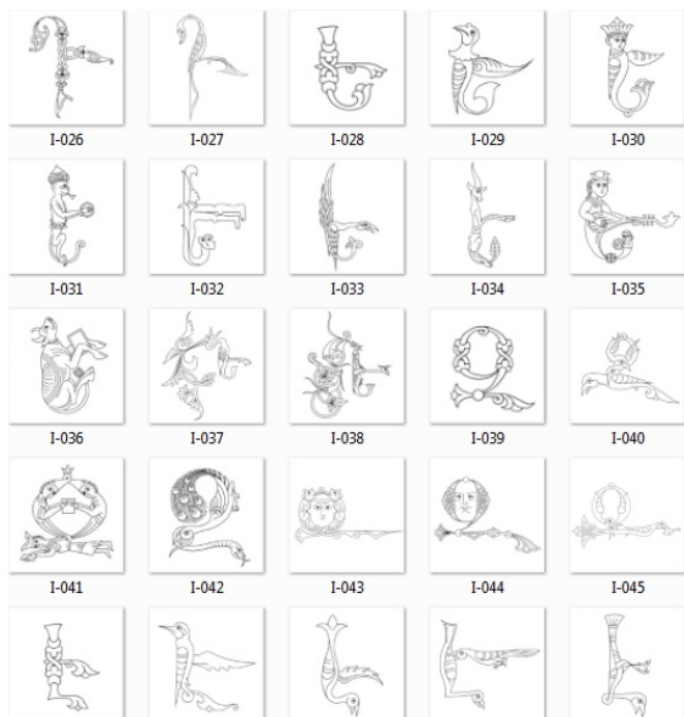
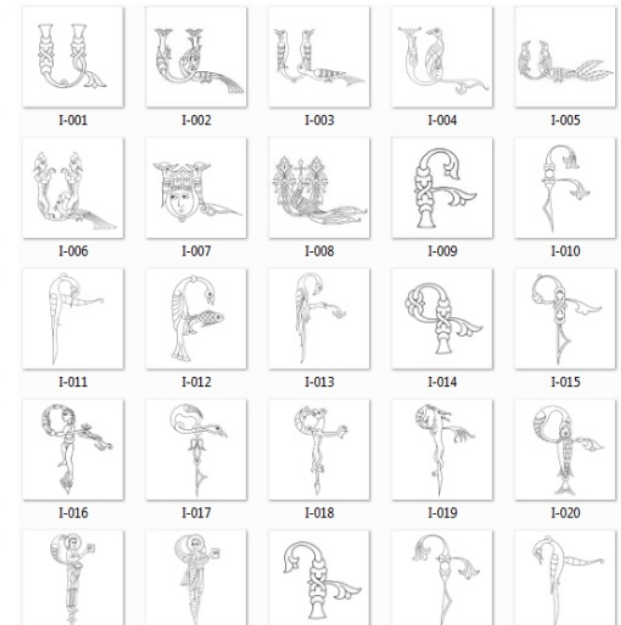
I-070

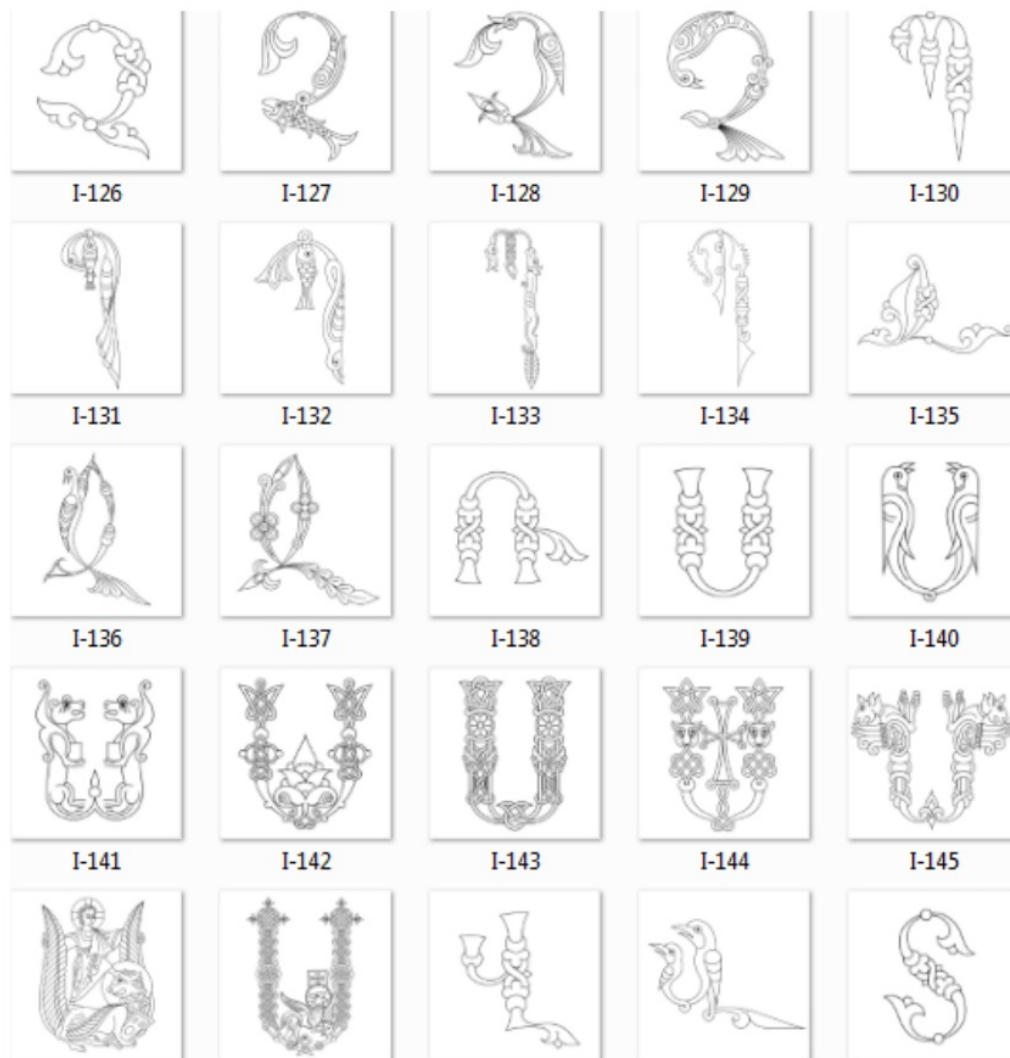

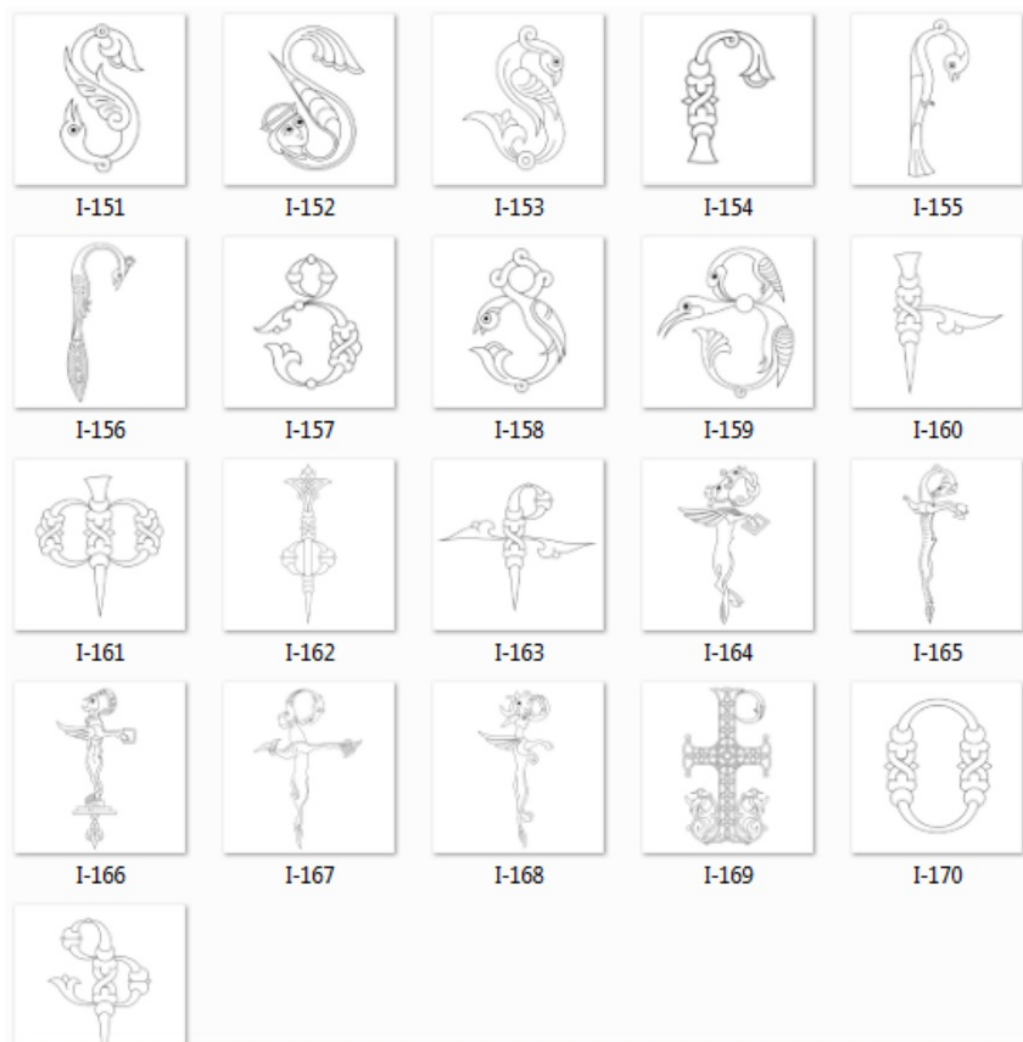

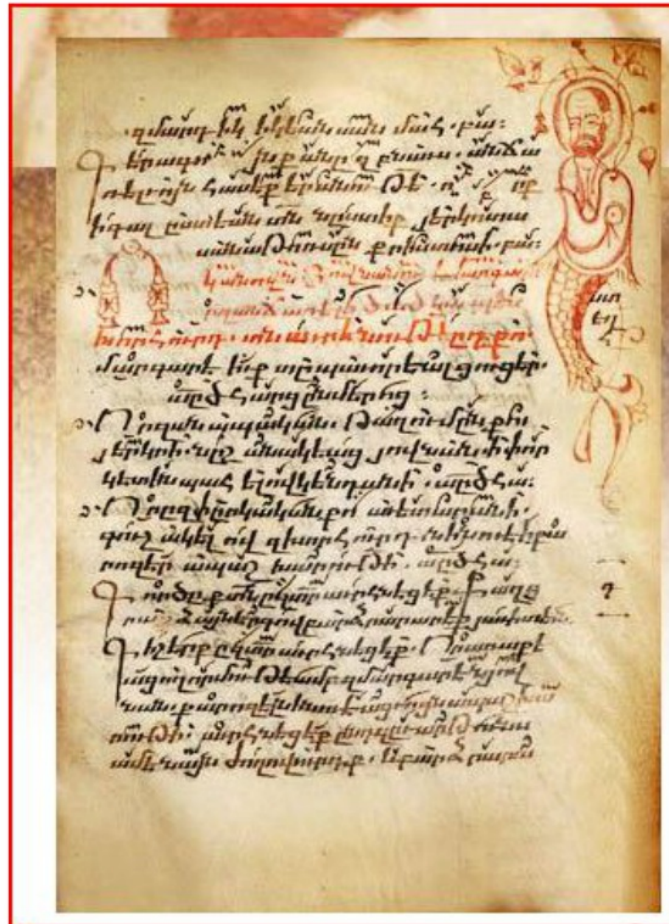

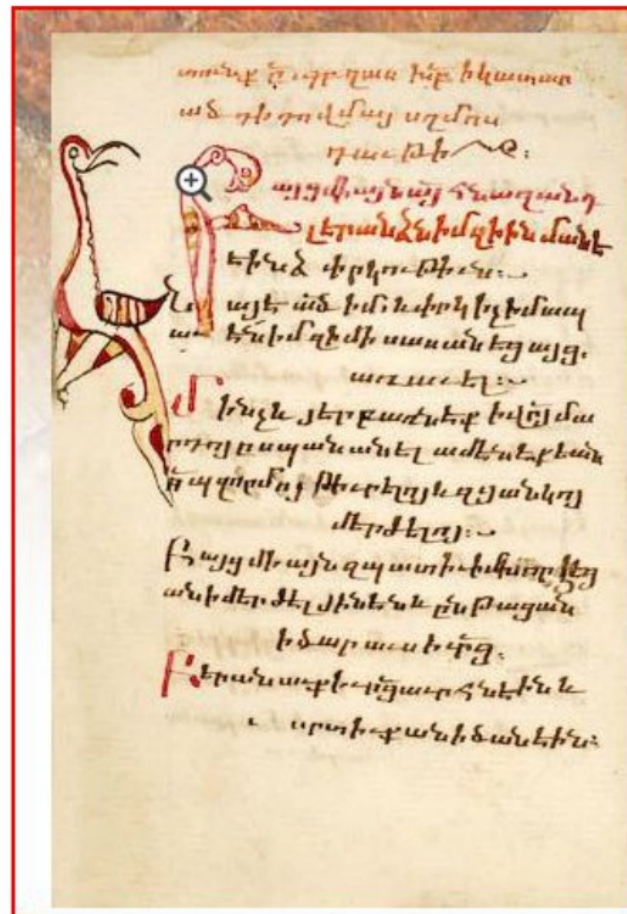

[illegible]

Ինչպես զայն ի նշանսն առաջիկայն քրիստոս
 առնէ զն ապրանաւս արդեւ ի յոյս ամփոփան
 բարկաւս աւանդոյն զանանձնաց միոյն
 ի նշանսն զմարտն ինկիլիս քրիստոս
 ճիշդ Բարդուղիմէոս ամփոփան և ապրան
 քո ուխտանքս արագ ապարեւ զգրեալս մէկ/չ

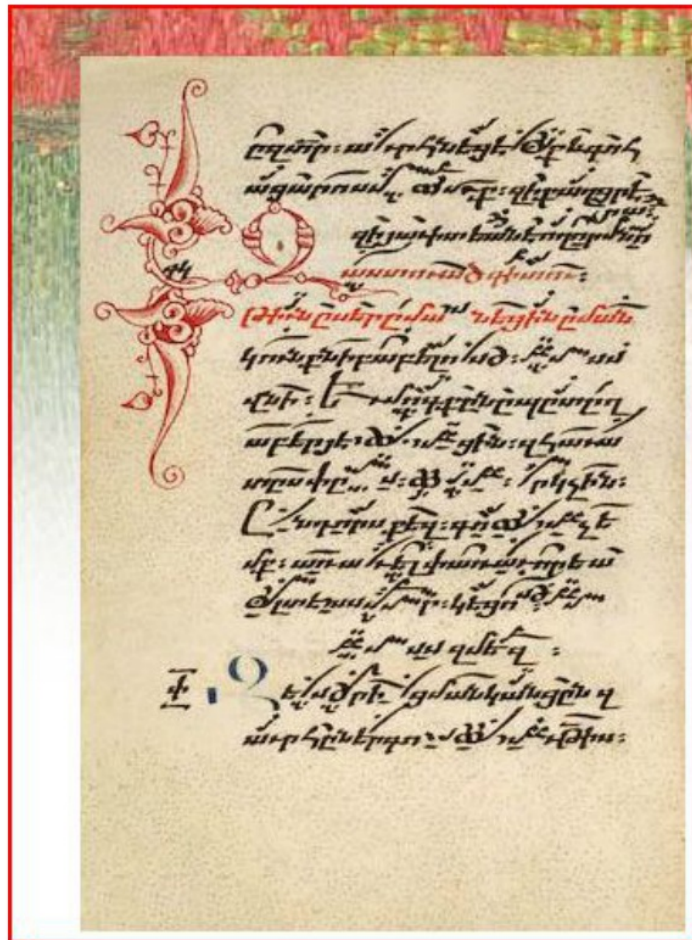
տանք զարդաւ ինք ի կատար
աճ զի զով մայ սղմու
դաւ թիւ Թ:

Dայց միայն այն հնազանդ
լեռան ճիւղին մանկ
եհնաճ փրկութիւնս
այեւ ան իմ իմ փրկ
աւ իմ ճիւղին սասան եղայց
առաւել:

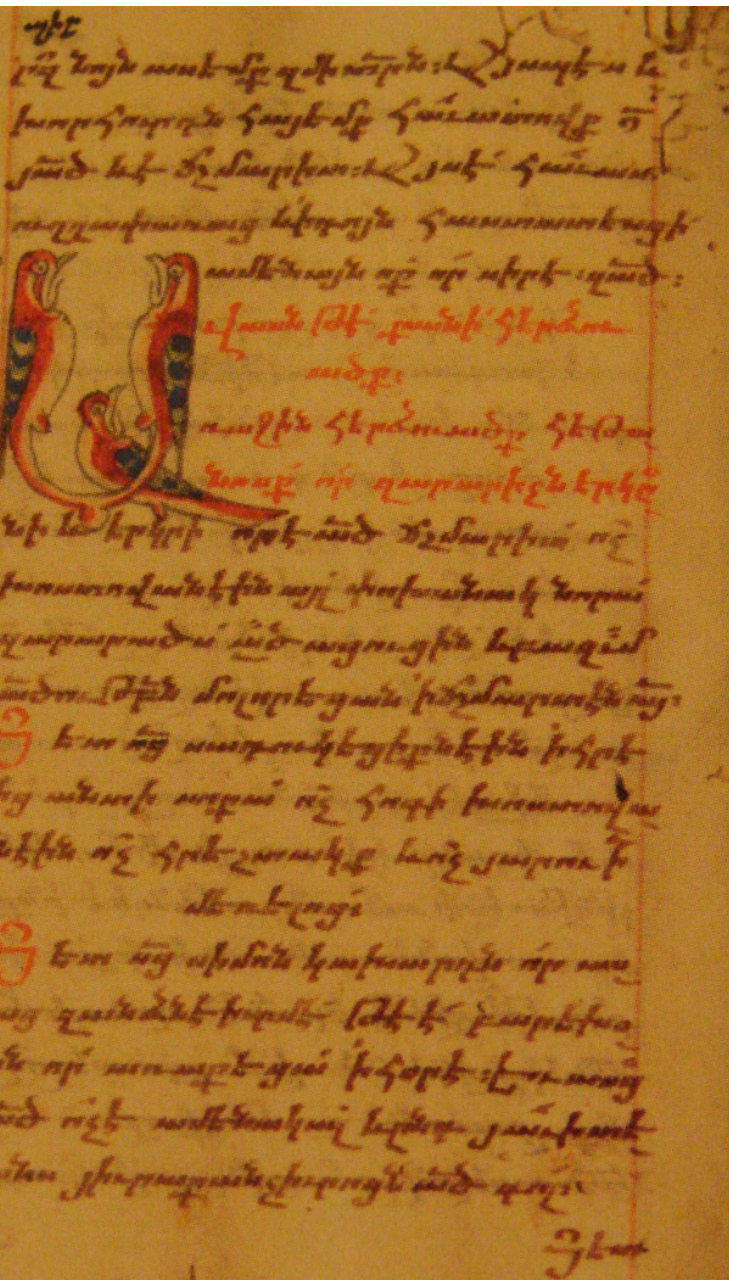
Ընդ յետ քառսեք իմ ճիւղ
բոց յետ սպանանել ամենաբեան
իւր զորմից թիւ եղյ յանկոյ
մեր թելոյ:

Բայց միայն զայս տիւն փրկեց
ան թել թիւ եհնա ըն թայսն
ի ճարտար իւր:

Բերան աբիւցաւ հսկին և
արտիւք ան ճան եհն:

ԳԵՐ
 ինչ նոյն աստիճանի զմեծութեւն։ Եւ յայնչ ասե-
 իրար հարգելու հայեմք հաւատարմք օ-
 րհմեւ եւ ի ծննդութեան։ Եւ յսե՛ հաւատա-
 րարդարութեանց եկողոյն հաւատարմութեան
 ասեմայն որ որ սիրե՛ զամբ։
 Եւ ասեմ թէ՛ քանի՛ հերժու-
 ածք։
 Եւ ասին հերժուածք հեծու-
 նաք որ զարարեցն երեւ-
 նի եւ երկրի որի ամ ծննդութեան ոչ
 խաւարողանեկին այլ փոխանակ նորաւ
 զարարածն ամ ազնուցին երազան
 ամբոյ թէն մուրեկ զան ի ծննդութեան ոչ
 եւ ոչ ասարածեղեղեղեկին ի հրե-
 կոյ անասի սարսն ոչ հարի խաւարողա-
 նեկին ոչ հրե շարակք եւ ոչ յարտա ի
 մեռելոց։
 Եւ ոչ ասի սիմոն եւսիսարոյն որ աս-
 աց զանանկ իրարեւ թէ եւ ի արեւելո-
 ւն որ ասարած զան ի հրե լեւ առայ
 ամ ոչե՛ ասեմայն երեւ յաւատա-
 ռեւ յարարածեղեղեղեղ ամ զայն

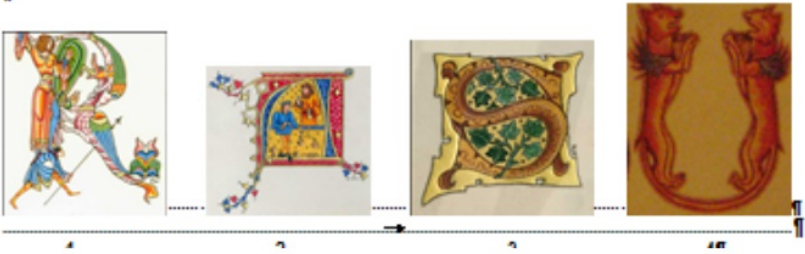
Mes-observations¶

-sur-des-letrines... → → → → DOC-B¶

¶

¶	letrine-1¶	Lettrine-2¶	Lettrine3¶	Lettrine-4¶	¶
Formes¶	¶	¶	¶	¶	¶
Couleurs¶	¶	¶	¶	¶	¶
Support-utilisé¶	Parchemin-de-chèvre¶	Parchemin-de-chèvre¶	Parchemin-de-chèvre¶	¶	¶
Type-:¶ Historiée¶ Zoomorphique¶ ornée¶	¶	¶	¶	...¶	¶

¶

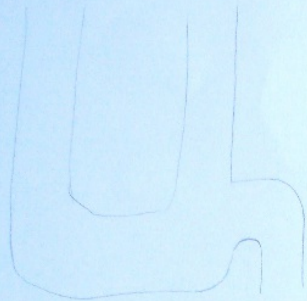

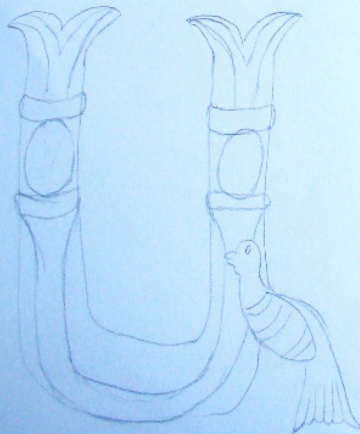

CRDP orleans

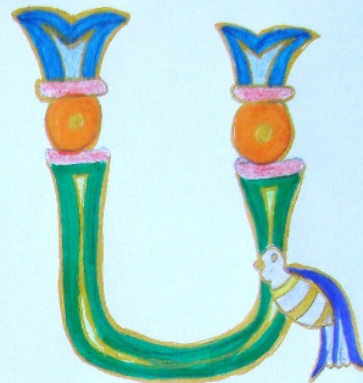
Etape 1 Dessiner les contours de la lettre sans finir les extérieurs, au crayon à papier et sans appuyer fort (trait léger)

Etape 2 Insérer les éléments sur les bords et à l'intérieur

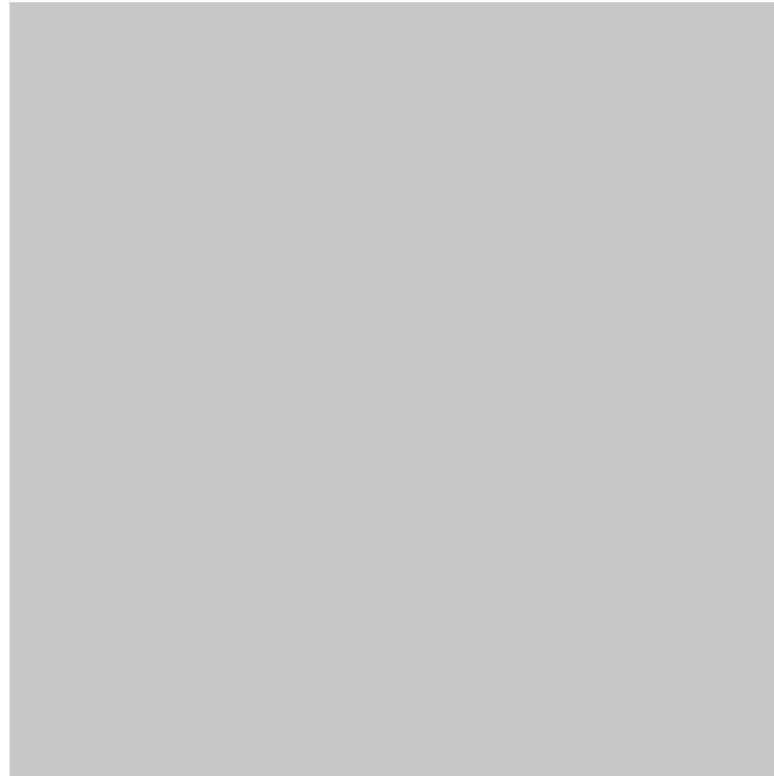
Etape 3 Essayer de donner les traits initiaux, les mettre de la couleur, on peut utiliser feutres et/ou crayons de couleur

Puis finaliser en exposant les contours avec un feutre or

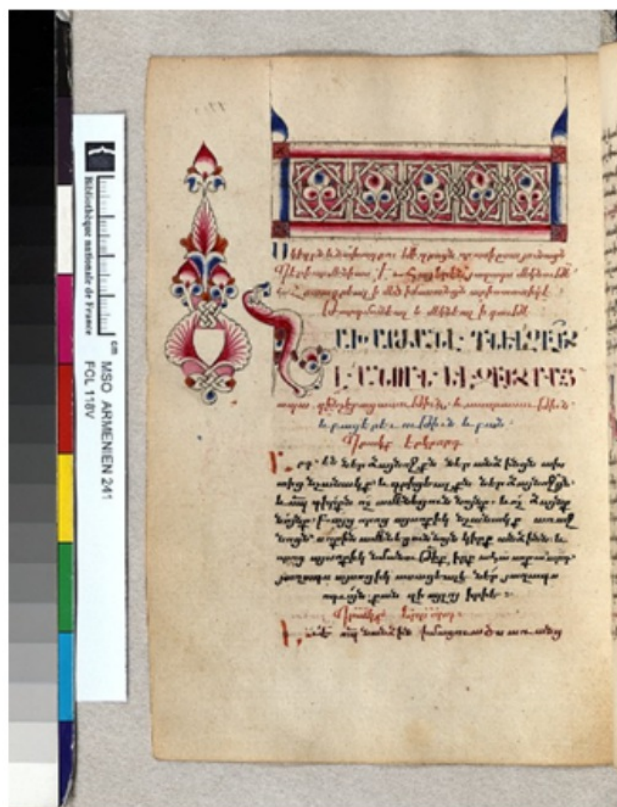

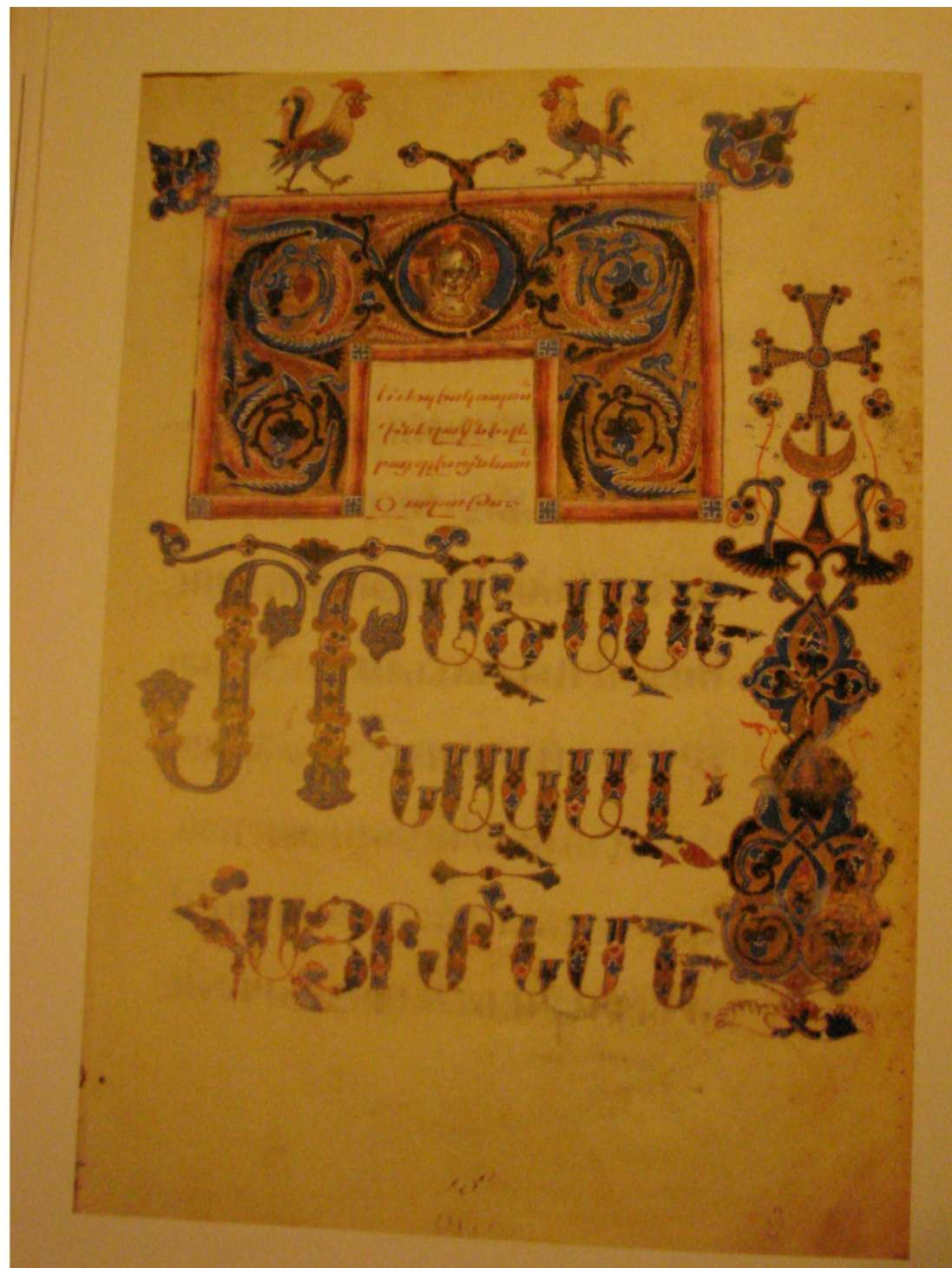
Réaliser une lettrine à partir de la première lettre de votre prénom français ou de votre prénom arménien ou des 2 mêlés

Enluminures

Handwritten text in a stylized, cursive script, likely a form of Old Persian or Avestan, rendered in red ink.

Handwritten text in a stylized, cursive script, likely a form of Old Persian or Avestan, rendered in red ink.

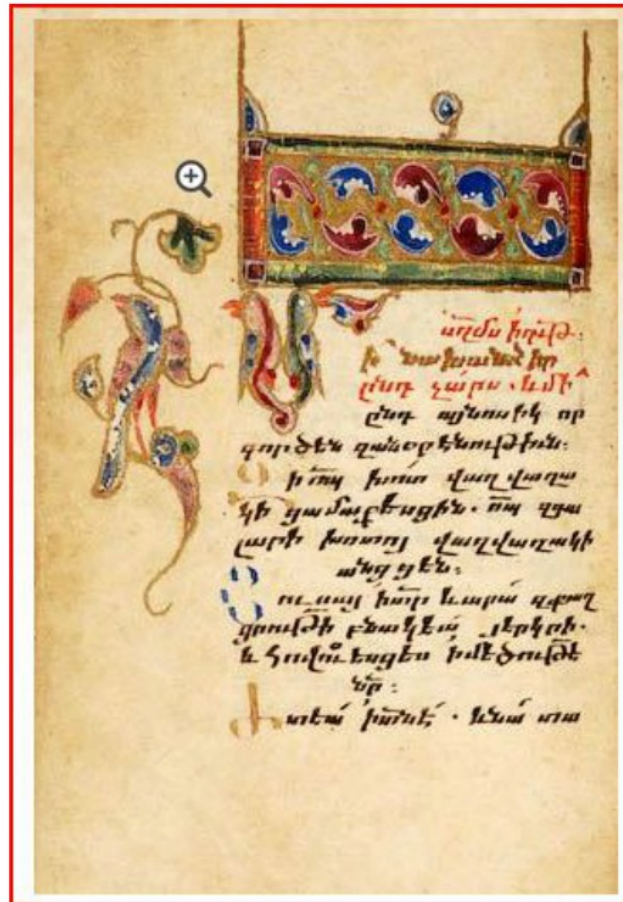

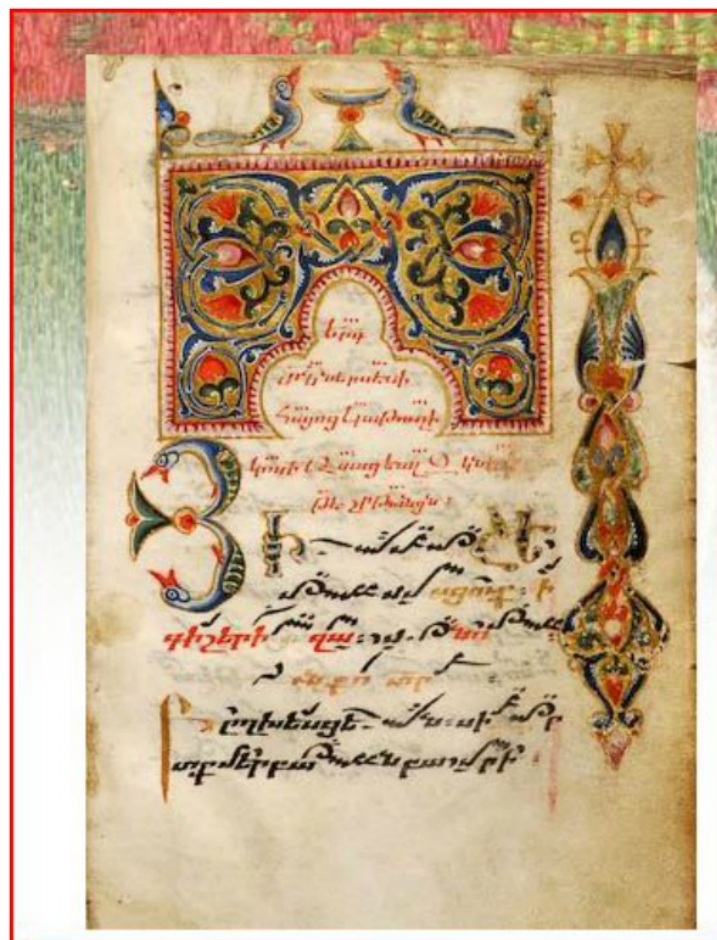

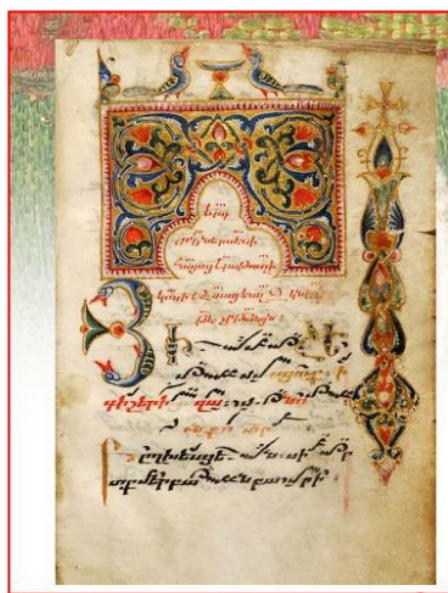
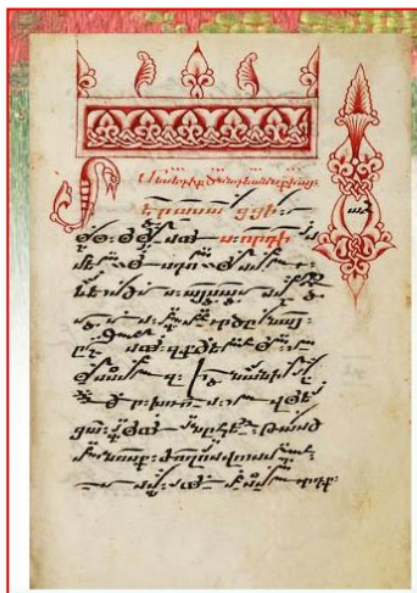
սղմս իրմիւ:
Եւ յառաջագոյն իր
լնդ չարս . և մի
լնդ պնտսիկ որ
գործեն զանօրէնութիւն:
Ի լոյ իտտ վաղ վաղա
կի պաճաբեացին . ու պա
լարի խոտոյ վաղ վաղակի
անդ նեն:
ու ապ իտի և աւրա գաղ
ղրութի բնակչա յերկրի .
և հովութեացես իմեծութե
նր:
Իսկա իտնէ . և նաւ առա

NOM :

L'ENLUMINURE

Rappel :

- Le mot enluminure désigne les divers motifs décoratifs qui ornent une page de manuscrit : **miniature** (image), **lettrine** (lettre majuscule placée en tête d'un texte et occupant une hauteur supérieure à celle des autres caractères), **bordures**.
- Le but de l'enluminure est de rendre le texte plus compréhensible, plus mémorisable, plus lumineux à l'aide de couleurs.
- A l'origine ce sont des textes religieux qui sont enluminés par les moines pour glorifier Dieu.

(Ce sont les premières bandes dessinées)

NB : miniature ne signifie pas que les images sont de petites tailles. Le mot « miniature » vient de minium qui désigne l'oxyde de plomb de couleur rouge.

Associer une couleur à son symbole :

1. le blanc a. pouvoir, feu, violence
- 2 le rouge pourpre b. divinité
- 3.le vert c.pureté
- 4.le roux d.printemps, renouveau, nature
- 5.le bleu c. cheveux de personnages négatifs de traites

Découvrez 3 types de lettrine : relier un type à sa définition

1. La lettrine historiée a. représente des animaux ou des créatures fantastiques
2. La lettrine zoomorphique b.illustrée de motifs décoratifs
3. La lettrine omée c.racontant une scène de l'histoire

սղմս իրմիւ:
Եւ յառաջագոյն իր
լնդ չարս . և մի
լնդ պնտսիկ որ
գործեն զանօրէնութիւն:
Ի լոյ իտտ վաղ վաղա
կի պաճաբեացին . ու պա
լարի խոտոյ վաղ վաղակի
անդ յեն:
ու ապ իտի և աւրա գաղ
ղրութի բնակչա յերկրի .
և հովութեացես իմեծութե
նի:
Իսկա իտնէ . և նաւ առա

Sites :

Musée arménien de France <http://www.le-maf.com/>

Maténadaran

Bibliothèque nationale de France <http://images.bnf.fr/jsp/index.jsp>

http://www.farea.com/artists_createurs/connay_martine/connay_enluminure.php#

<http://www.enluminures.culture.fr/documentation/enlumine/fr/manuscrit-p/manuscrit.htm>

montrer des pages de bible arménienne cf armenica.org ///ou à partir du document « images d'enluminures arméniennes »

[http://www.armenica.org/cgi-bin/armenica.cgi?](http://www.armenica.org/cgi-bin/armenica.cgi?497084567830483=2=la=1====laz0004)

[497084567830483=2=la=1====laz0004](http://www.armenica.org/cgi-bin/armenica.cgi?497084567830483=2=la=1====laz0004)